

Finanční účetnictví

Cíl a obsah zkoušky

Obsahem zkoušky je ověření znalostí v oblasti finančního účetnictví ve všech organizačně-právních formách a oblastech podnikání účetních jednotek, jejichž účetní závěrka podléhá povinnosti ověření auditorem. Zkouška je zaměřena na účetní teorii, obecně uznávané účetní zásady a účetní metody, legislativní úpravy účetnictví podnikatelských subjektů – právnických osob, znalost směrnic Evropské unie upravující účetní závěrku, účetnictví a účetní závěrky obchodních společností všech právních forem (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciová společnost), koncepční rámec k mezinárodním standardům účetního výkaznictví IFRS, řešení jednotlivých oblastí účetnictví v mezinárodních standardech účetního výkaznictví IFRS a interpretace NÚR.

Vymezení témat

1. Účetní propedeutika

- podstata a charakteristické rysy účetnictví
- základní funkce účetnictví
- finanční vs manažerské účetnictví
- uživatelé účetních informací
- účetní knihy
- účetní a daňové doklady
- úschova účetních záznamů
- opravy účetních zápisů
- účetní principy

2. Legislativní úprava účetnictví v České republice a podle IFRS

- česká pravidla (Zákon o účetnictví, vyhláška 500/2002 Sb., České účetní standardy pro podnikatele, interpretace Národní účetní rady)
- použití IFRS (Koncepční rámec IFRS, standardy IAS/IFRS, interpretace SIC/IFRIC)
- směrnice EU a jejich ukotvení v české legislativě
- vztah účetnictví a daní v ČR
- koncepční rámec IFRS (definice aktiv, dluhů, vlastního kapitálu, nákladů a výnosů, pojetí a uchování kapitálu, oceňovací báze)
- obecně uznávané účetní zásady

3. Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- pořízení, odpisy (účetní vs daňové) a vyřazení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, dotace na pořízení stálých aktiv
- opravné položky k dlouhodobému majetku
- zálohy v cizí měně
- identifikace goodwillu a oceňovacího rozdílu vč. pohledu IFRS 3
- technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (vs opravy)
- operativní a finanční leasingy
- požadavky na zveřejnění v příloze
- pohled IAS 16 na položku pozemky, budovy a zařízení
- pohled IAS 36 na snížení hodnoty aktiv
- pohled IAS 38 na položku nehmotná aktiva

- pohled IAS 40 na investice do nemovitých věcí
 - pohled IFRS 5 na stálá aktiva určená k prodeji
 - pohled IFRS 16 na leasingy (nájemce vs pronajímatel)
- 4. Zásoby**
- klasifikace zásob (nakupované, vyrobené vlastní činností) a jejich oceňování
 - techniky pro ocenění vyřazení zásob téhož druhu
 - způsoby účtování zásob (průběžný vs periodický)
 - dočasné a trvalé rozdíly v ocenění zásob
 - požadavky na zveřejnění v příloze
 - zásoby podle IAS 2
- 5. Cenné papíry a deriváty**
- majetkové cenné papíry z pohledu investora (akcie a podíly, rozhodující x podstatný x menšinový vliv x majetkové cenné papíry k obchodování)
 - oceňování ekvivalencí a reálnou hodnotou
 - cenné papíry v cizí měně
 - dluhové cenné papíry z pohledu investora (diskontované dluhopisy, kuponové dluhopisy, šeky a směnky)
 - dluhové cenné papíry z pohledu emitenta
 - požadavky na zveřejnění v příloze
 - pohled IFRS 9 (portfolia FVTPL, AC a FVOCI)
 - pohled IFRS 7 (analýza citlivosti)
- 6. Peněžní prostředky a úvěry**
- účtování na pokladně (korunová vs valutová pokladna, hmotná odpovědnost, schodky a přebytky, omezení hotovostních plateb)
 - účtování cenin (známky, kolky, stravenky, daňové dopady)
 - účtování na běžném účtu včetně kontokorentu
 - bankovní úvěry a jejich vykazování
 - požadavky na zveřejnění v příloze
- 7. Pohledávky a dluhy**
- pohledávky a závazky z dodavatelsko-odběratelských vztahů, reklamace, zálohy, opravné položky k pohledávkám (účetní vs daňový pohled)
 - zúčtování se zaměstnanci a institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
 - účtování dotací v účetnictví podnikatelů
 - zúčtování přímých a nepřímých daní
 - pohledávky a závazky mezi ovládanými a ovládajícími osobami, ke společníkům a akcionářům, účastníkům sdruženým ve společnosti
 - nakoupené diskontované pohledávky
 - přechodné položky (časové rozlišení, dohadné položky)
 - operace v cizí měně (vč. interpretací NÚR)
 - požadavky na zveřejnění v příloze
 - oceňování pohledávek a dluhů podle IFRS 9
 - cizoměnové transakce podle IAS 21
- 8. Rezervy**
- rezervy podle Zákona o rezervách
 - účetní rezervy
 - požadavky na zveřejnění v příloze
 - vykazování podle IAS 37 (včetně podmíněných aktiv a podmíněných závazků)
- 9. Vlastní kapitál**
- základní kapitál (minimální výše, zvyšování ZK, snižování ZK), vlastní akcie a vlastní podíly
 - kapitálové fondy vs. fondy ze zisku

- využití jiného výsledku hospodaření minulých let
- rozdělování výsledku hospodaření (zisk/ztráta)
- zálohová výplata podílů na zisku
- požadavky na zveřejnění v příloze
- sestavení Přehledu o změnách vlastního kapitálu
- vazba Přehledu o změnách vlastního kapitálu na jiné účetní výkazy

10. Náklady, výnosy a výsledek hospodaření.

- účetní vs daňové náklady, účetní vs daňové výnosy
- členění výsledku hospodaření ve Výkazu zisku a ztráty
- druhové vs účelové členění provozních nákladů
- obchodní vs hrubá marže
- kategorie zisku ve finančním řízení (EAT, EBT, EBIT, EBITDA, EBITDAR, NOPAT)
- uznání výnosů podle IFRS 15

11. Cash flow

- aktuální vs peněžní báze
- identifikace peněžních toků
- členění činností v rámci Přehledu o peněžních tocích
- vazba Přehledu o peněžních tocích na jiné účetní výkazy
- přímá a nepřímá metoda sestavení Přehledu o peněžních tocích
- požadavky na zveřejnění v příloze
- vazba na IAS 7

12. Uzávěrkové operace

- inventarizace majetku a závazků
- uzávěrkové operace
- stanovení splatné daně
- odložená daň
- vazba na IAS 12
- požadavky na zveřejnění v příloze
- odhady a jejich změny

13. Účetní závěrka a následné povinnosti

- účetní závěrka podle českých účetních pravidel v závislosti na kategorii účetní jednotky (sestavení vs zveřejnění)
- vztahy mezi účetními výkazy
- struktura přílohy v závislosti na kategorii účetní jednotky
- účetní závěrka podle IAS 1 a IAS 7
- události po rozvahovém dni podle IAS 10
- segmentace tržeb podle IFRS 8
- výroční zpráva
- zpráva o nefinančních informacích
- kritéria pro audit účetní závěrky
- mimořádná vs mezitímní účetní závěrka
- opravy chyb minulých let

Literatura

a) Knižní publikace

Povinná literatura – české účetní předpisy

- [1] Kolektiv autorů (2021). MERITUM – Účetnictví podnikatelů 2020. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-040-0
- [2] Strouhal, J. (2020). Účetní souvztažnosti podnikatelských subjektů. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-642-9
- [3] Müllerová, L. a Šindelář, M. (2016). Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-5806-0

Povinná literatura – IFRS

- [4] Dvořáková, D. (2017). Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. 5. aktualizované vydání. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0692-8
- [5] Krupová, L. (2019). IFRS – Interpretace a aplikace v podnikové praxi. Praha: 1. VOX. ISBN 978-80-87480-70-0
- [6] Strouhal, J. a kol. (2016). Zveřejňování obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-157-6

Povinná literatura – ostatní

- [7] Kolektiv autorů (2019). Interpretace Národní účetní rady s praktickými příklady a komentáři. Praha: GRADA Publishing, a.s. ISBN 978-80-271-2216-5
- [8] Aktuality z časopisu AUDITOR

Doporučená literatura

Literatura věnující se problematice českého účetnictví a IFRS

b) Právní předpisy

Obecná znalost

- [1] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ), v platném znění (vybrané části).
- [2] Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (obchodních korporacích), v platném znění (vybrané části).
- [3] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění.
- [4] Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, v platném znění.
- [5] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.
- [6] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.
- [7] Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění.

Podrobná znalost

- [8] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění.
- [9] Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v podvojném účetnictví, v platném znění.
- [10] České účetní standardy pro podnikatele.
- [11] Interpretace NÚR.

c) Standardy IAS/IFRS – podrobná znalost

- [1] Koncepční rámec
- [2] IAS 1
- [3] IAS 2
- [4] IAS 7
- [5] IAS 10
- [6] IAS 12
- [7] IAS 16
- [8] IAS 20
- [9] IAS 21
- [10] IAS 36
- [11] IAS 37
- [12] IAS 38
- [13] IAS 40
- [14] IFRS 3
- [15] IFRS 5
- [16] IFRS 7
- [17] IFRS 8
- [18] IFRS 9
- [19] IFRS 15
- [20] IFRS 16

Pomůcky u zkoušky

- Kalkulačka (u elektronické zkoušky je k dispozici na PC).
- Psací potřeby, zvýrazňovače (pro případ tištěného zadání zkoušky).

Průběh a podmínky zkoušky

- Maximální doba trvání zkoušky: 4 hodiny
- Forma zkoušky: na PC
- 1. část: Testové otázky – otázky multiple-choice, otevřené otázky a stručné příklady
- 2. část: 4-7 příkladů nebo případových studií

Celkové hodnocení zkoušky

- Celkové maximální bodové hodnocení dílčí části auditorské zkoušky: 100 bodů
- Z celkového počtu bodů maximálně 30 bodů připadá na první část, zbytek bodů pak připadá na příkladovou část dílčí části auditorské zkoušky.
- Počet bodů, které lze maximálně získat za každou otázku, každý příklad či jeho dílčí řešení, je uveden vždy přímo v zadání zkoušky.
- Minimální počet bodů pro úspěšné vykonání dílčí části auditorské zkoušky: 60 bodů